

TV-lupa aikansa elänyt

Television katseluluvan (nyk. televisiomaksu) historia ulottuu 1950-luvun lopulle, jolloin televisiot alkoivat yleistyä. TV-ohjelmien ja niiden välittämiseen tarvittiin infrastruktuuria (Yleisradio), jonka toimintaa piti rahoittaa. Päätettiin, että tv-toiminnan rahoittamiseksi kerätään katsojilta katselumaksu, televisiolupamaksu. Radion kuuntelusta perittiin lupamaksua vuodesta 1927 vuoteen 1977, jolloin radioita oli jo käytännössä jokaisella, eikä erillisen hyvinvointiveron periminen ollut järkevää.

Television omistaa nykyään n. 95% kotitalouksista, joten kyse ei ole enää marginaali-ilmiöstä kuten esim. 1960-luvulla. Television katselu ei ole enää rikkaiden yksinoikeus, vaan kaiken kansan huvi. Televisiomaksun keräämistä varten on olemassa oma hallinnollinen yksikkönsä, Televisiomaksuhallinto (osa Telehallintokeskusta / Viestintävirastoa).

Televisiomaksun keräämisen valvonta ei ole ilmaista. Televisiohallinnon tulosta-voitteissa todetaan, että televisiomaksuhallinnon kustannukset ovat korkeintaan 3% televisiomaksutulosta eli luokkaa 12 milj. euroa. 12 miljoonaa euroa kuluu joka vuosi valvontaan - yhteiskunnan kannalta hukkaan heitettyä rahaa!

Nyt kun televisionkatselu ei ole enää marginaali-ilmiö vaan television omistaa valtaosa kotitalouksista, voidaan televisiomaksusta luopua kuten luovuttiin radioluvasta 1970-luvulla. Yleisradion rahoitukseen syntyvä tuloaukko katetaan valtion budjetista. Samalla on kuitenkin luotava mekanismi, joka takaa Yleisradion toiminnan tehokkuuden. Näin yhteiskunta säästää jo pelkästään televisiomaksuhallinnon byrokratian lopettamisessa tuon 12 miljoonaa euroa. Valtion budjettiin syntyvä aukko voidaan paikata tuloveroa korottamalla tai muulla veromuutoksella. Tärkeintä on turhan byrokratian purkaminen.

Opiskelijat ja muut heikossa sosiaalisessa asemassa olevat väestöryhmät ovat vaatineet alennusta televisiomaksuun. Alennus olisi oikeutettu, sillä opiskelijalle noin 200 euron vuotuinen menoerä on huomattava verrattuna tuloihin - opintorahan suuruuteen.

Lakkauttamalla televisiomaksu ja siirtämällä Yleisradion rahoitus pääosin valtion budjettiin, myös opiskelijat saavat katsella televisiota halvemmalla - opiskelijat maksavat valtion veroja keskimäärin vähemmän kuin muu väestö. Ne jotka ovat sosiaalisesti heikommassa asemassa, maksavat vähemmän veroa ja siten myös vähemmän television katselusta. Näinhän on monien muidenkin yhteiskunnan tarjoamien palveluiden kohdalla aina lähtien esim. tieverkosta.

Lisäksi televisiomaksuhallinnon purkamisesta on kansanterveydellistä hyötyä, televisiomaksusta pinnaajien ei enää tarvitse stressaantua televisiolupatarkastajien yhteydenotoista.

Timo Oksanen, Otaniemen Keskustaopiskelijat ry

Mielipide on julkaistu Polyteekkarissa 28.9.2005.